

Inrichting- en beheerplan Strubben Kniphorstbos

Verslag bewonersavond

3 juli 2007

Locatie Café Popken, Brinkstraat 7 in Anloo

Opening en welkom

Erik Opdam heet aanwezigen welkom en licht het project toe: Staatsbosbeheer stelt een inrichting- en beheerplan op voor het Strubben-Kniphorstbos, een gebied met een rijke geschiedenis. De bedoeling van de avond is om gebruikers en bewoners van het gebied mee te nemen in het proces.

Wat is uw verwachting van vanavond?

- infrastructuur beperkt houden met het oog op natuurwaarden
- betrokkenheid gebied
- nu 'verwaarloosd' gebied, hoopt dat het er binnenkort beter uitziet
- Herman Brink (projectleider, Staatsbosbeheer) verwacht een duidelijke uiteenzetting hoe visie op hoofdlijnen er nu staat

Staatsbosbeheer (Herman Brink) kan zich wel wat voorstellen bij gevoel van verwaarlozing. Er is meer aandacht en zorg nodig voor de kwaliteiten van het gebied. Anderzijds geeft Staatsbosbeheer een compliment aan defensie: ondanks het militaire gebruik zijn cultuurhistorische en archeologische waarden in stand gebleven. Staatsbosbeheer wil het echter wel gaan verbeteren: kwaliteiten van het gebied beter beleefbaar en zichtbaar maken voor de bezoeker. Staatsbosbeheer wil dit bereiken met de verkregen subsidie en met het betrekken van deskundigen en bewoners. De bedoeling van vanavond is het gezamenlijk aanbrengen van accenten en aanreiken van bouwstenen. Dit is het moment om bij te sturen.

Er volgt een korte toelichting op het programma en er wordt gewezen op de ideeënbus. Deze ideeënbus is binnenkort ook te vinden op de website: www.drentscheaa.nl.

Inleiding door Berno Strootman: contouren van de visie

Landschapsarchitect Berno Strootman presenteert de hoofdlijnen van de visie. Hij geeft hierbij aan dat de presentatie van de visie concreter kan lijken dan deze in werkelijkheid is; het doel hiervan is het aanwakkeren van de discussie. Belangrijk in dit gebied is het feit dat het eerst (voordat het eigendom van Staatsbosbeheer was) deels natuur, deels defensie was. Ondertussen is het een archeologisch monument. Centraal in het plan staan de cultuurhistorische waarden, natuur komt op de tweede plaats. Het doel van het plan is tweeledig: meer samenhang in het gebied creëren en het gebied beter beleefbaar maken. Op een subtiele manier.

De relatie met de (kaart van de) landschapsvisie Drentsche Aa wordt aangestipt. Belangrijk voor Strubben Kniphorstbos zijn:

- behoud en ontwikkeling houtsingels om essen
- de strubben
- en de ruimtelijke samenhang grafheuvels, hunebedden en routes

Berno Strootman schetst vervolgens een beeld van het plangebied aan de hand van de cultuurhistorische inventarisatie van Jan Neeffjes gecombineerd met eigen beelden. Deze inventarisatie vormt een bouwsteen voor het plan.

Belangrijk voor de visie is het beter zichtbaar maken van de ruimtelijke samenhang (bijvoorbeeld grafheuvels – karrensporen). Door het beter zichtbaar te maken, is het beter te begrijpen hoe het gebied 'historisch gewerkt heeft'. Daarnaast is de afwisseling bos - open ruimten van belang voor de kwaliteit van het gebied. Open ruimten maken het bos interessant. Open gebieden kunnen bijvoorbeeld de strubben accentueren. In de loop van de tijd (m.n. vanaf 1940) zijn echter veel open plekken verdwenen door bosontwikkeling.

Dilemma: wat doe je met strubben op grafheuvels? Op grafheuvels wil je in feite geen begroeiing, maar de strubben wil je ook niet verwijderen.

Voor de visie zijn de volgende aspecten van belang: het Strubben-Kniphorstbos is een schatkamer, het gebied bestaat grotendeels uit bos, we moeten op zoek naar de juiste verhouding open – bos, er moet aandacht zijn voor de compositie van deze plekken. Het gebied is ingedeeld in drie landschappelijke eenheden: Noord (Strubben), Midden (landgoed Kniphorst en productiebos) en Zuid (halfopen bos).

Reacties:

- De presentatie ging alleen over de inrichting, maar ging niet in op de gebruikers.
  - o Berno Strootman: Heel belangrijk, komt ook in plan. Het padennetwerk ligt er grotendeels al. Verstoring door atb en motoren is vooral een kwestie van beheer en handhaving, ruimtelijk kan je daar weinig in reguleren. Op dit moment nog niet aan toe gekomen in de visie.
- Fauna? Vogels?
  - o Komt nog. Eerst met deskundigen overleggen
- Archeologische warden van het gebied. De heer Musch geeft aan dat hij documenten heeft m.b.t. waarden in het gebied, bijvoorbeeld boomcirkels. Archeologie die terug gegeven zou moeten worden aan de oorspronkelijke bevolking. Er is een schat aan informatie die niet wordt gebruikt
  - o Kan deels relevant zijn voor plan. Herman Brink gaat hier verder apart met de heer Musch op in en zegt toe dat de kennisuitwisseling zal plaatsvinden.

Bespreken visie in groepjes

De aanwezigen worden vervolgens opgedeeld in vier groepjes. Aan de hand van vier vragen wordt de visie besproken:

- 1 Wat vindt u het beste aan de gepresenteerde visie?
- 2 Wat is uw grootste wens bij de gepresenteerde visie?
- 3 Wat is uw grootste zorg bij de gepresenteerde visie?
- 4 Verzin of noem een project dat u graag gerealiseerd zou willen zien.

De resultaten van de discussies uit de groepjes zijn verwerkt in de bijlagen.

Plenaire terugkoppeling uit de groepjes

Algemene reacties:

- positief over gepresenteerde visie
- lastig om slechts 2 punten te noemen

Per tafel 2 punten:

Groep: Hele gebied:

- Met name het beleefbaar maken van het gebied wordt als positief ervaren. Maar wel opletten dat het niet teveel een openluchtmuseum wordt (toelichting: cultuurhistorie en archeologie moeten wel beleefbaar en zichtbaar gemaakt worden, maar niet teveel nadruk daarop waardoor natuur ondersneeuwt).
- Het beheer van het gebied is een aandachtspunt (vuil, atb'ers). Staatsbosbeheer geeft aan dat dit een terechte opmerking is. Het is ook voor Staatsbosbeheer een zorgpunt. Het beheerplan zal ook aan LNV en andere departementen voorgelegd worden om extra geld in het laatje te krijgen.

Groep: Midden:

- De positieve stemming is mede ontstaan door het succesvol uitpakken van de landschapsvisie Drentsche Aa.
- Valkuilen: er ontbreken gegevens over het gebruik van het gebied. Waar komen gebruikers vandaan? Over welke groepen hebben we het? Zijn daar gegevens over beschikbaar? Nu zijn er alleen gegevens van '93-'94. De druk neemt toe in het gebied; maak er geen pretpark van.
- Er is niet veel gesproken over militaire objecten. Veel vragen over dit onderwerp: Waar zijn die? Wat behouden we wel en wat niet? Wat doen we ermee? Is het wel veilig, bijvoorbeeld als speelplek. Wat dit groepje betreft mag het weg; de militaire objecten zijn te recent. De attractiewaarde trekt misschien ongewenste bezoekers aan.
- Verder veel detailreacties. Bijvoorbeeld: waarom dat 'lelijke blok' in het midden.

Groep: Noord

- Hoe is de relatie plan – huidig beheer? Groot deel van militair terrein werd al door Staatsbosbeheer beheerd. Staatsbosbeheer: beheer in het verleden is ook met een bepaalde visie gebeurd. Wat we nu doen staat daar los van en we gaan bepalen hoe we daar in de toekomst mee verder gaan. Het nieuwe beheer en de nieuwe inrichting staan er niet haaks op. We gaan het beter doen.
- Vervolgreactie: we willen vertrouwen in Staatsbosbeheer dat er iets met onze reacties gebeurt (bijv. gebleste bomen). Erik Opdam: wat moet Staatsbosbeheer dan doen om vertrouwen te verbeteren? Deze avond is goed, maar men wil ook Staatsbosbeheerders zien en spreken. Het contact moet beter, duidelijker en transparanter en meer continuïteit.
- Details. Militaire objecten: vraag: bepaalde gebieden kampen met loodvervuiling: sanering? Gevolgen voor toegankelijkheid? Herman: dit is een discussiepunt van Staatsbosbeheer en defensie. Verontreiniging die bekend is, moet gesaneerd worden. Defensie vindt dit ook, maar wil het saneren tot het niveau waarop het moet zijn volgens de wet voor een militair oefenterrein. Staatsbosbeheer wil dit op natuurniveau. Het gebied moet vrij toegankelijk zijn voor bezoekers en verontreiniging moet teruggebracht worden naar dat niveau. Veiligheid staat voorop.

Vraag tussendoor: hoe lang gaat het allemaal duren?

- het opstellen van het plan: dit jaar nog
- uitvoering: volgend jaar beginnen, van toepassing voor komende 10 jaar.

Opmerking: we willen geen luchtfietserij. We hebben hoge ambitie, maar blijven realistisch. Valkuil is dat er geen geld voor beheer beschikbaar is. Maatregelen moeten gericht zijn op de lange termijn, het op de lange termijn in stand houden van de waarden in het gebied.

Erik Opdam springt terug op verwachtingen van het begin. Vindt u dat er voldaan is aan uw verwachtingen?

Antwoord: We worden nu geconfronteerd met iets behoorlijk ingrijpends, wat we eerst op ons in willen laten werken. Dan pas kunnen we goed reageren. Zo moet het verslag beschikbaar worden.

Er was een geringe opkomst, maar dat had geen invloed op de kwaliteit van de discussie. Het was een intensief gesprek. Een oproep aan allen om de informatie uit de bijeenkomst door te geven aan anderen.

Vervolgstappen

Een ideeënbus staat nu klaar voor uw ideeën, deze wordt ook digitaal beschikbaar via de website van de Drentsche Aa: www.drentscheaa.nl

Opmerking vanuit aanwezigen. Betrokkenheid blijft niet bij vandaag, niet bij dit jaar. Wil je de drie dorpen erbij betrokken houden, bedenk dan een rol voor de dorpen voor beheer en onderhoud.

Vraag: Waar zijn de vertegenwoordigers van de Boermarkes? Brink: ze zijn allemaal uitgenodigd.

Opmerking: door vrijwilligers krijg je geen continuïteit.

In het najaar van 2007 zal Staatsbosbeheer terugkomen, waarin het plan verdere vormen heeft gekregen. In de tussentijd zijn uw ideeën welkom via de website www.drentscheaa.nl of direct bij medewerkers van Staatsbosbeheerder.

De heer Musch vraagt het woord: het overleg dat in de pauze heeft plaatsgevonden tussen hem en de heer Brink heeft niet alle aanwezigen bereikt. Hij is graag bereid om alle aanwezigen van informatie te voorzien.